Vietējo pašvaldību loma vietējās filantropijas veicināšanā

Alina Plistkova

TIESISKAI PAMATS: VIETĒJO PAŠVALDĪBU ATBALSTS NEVALSTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM

- **Likums par vietējām pašvaldībām**
- **Vietējo Pašvaldību Padomes lēmumi**
- **Sadarbības līgumi starp vietējām pašvaldībām un nevalstiskajām oeganizācijām**

STATISTIKA PAR VIETĒJO PAŠVALDĪBU ATBALSTU NEVALSTISKAJĀM ORGANIZĀCIJĀM:

- Lietuva ir 60 vietējo pašvaldību
- Vietējās pašvaldības ir sadalītas administratīvajos rajonos (mazākās administratīvajās vienībās)
- Visas vietējās pašvaldības piešķir grantus nevalstiskajām organizācijām
- Vidējie gada finanšu līdzekļi, ko vietējās pašvaldības piešķir nevalstiskajām organizācijām, ir diapazonā no $5000 līdz gandrīz $1 miljonam

Summu apjoms, kas piešķirtas nevalstiskajām organizācijām, ir atkarīgs no:

- Vietējo pašvaldību politikas
- Vietējās Padomes lēmumiem
- Nevalstisko organizāciju lobēšanas prasmēm
- Nevalstisko organizāciju aktivitāšu efektivitātes
- Nevalstisko organizāciju spējas pierādīt paveikto ietekmi

Vietējo pašvaldību piedalīšanās vietējo nevalstisko organizāciju politikas izstrādē:

- Vietējo pašvaldību pārstāvji ir iesaistīti vietējo pašvaldību grantu piešķiršanas komisijās
- Vietējo pašvaldību amatpersonas ir iesaistītas kopienu fondu grantu piešķiršanas komisijās
- Kopienu fondi piedalās uzaicinājumos nevalstiskajām organizācijām iesniegt pieteikumus attiecīgajās vietējās pašvaldībās

turpinājums

- Kad vien tas ir iespējams, vietējās pašvaldības sniedz līdzekļus uz speciāliem nosacījumiem (panauda) nevalstiskajām organizācijām, ieskaitot kopienas fondus
- Kad vien tas ir iespējams, vietējās pašvaldības sniedz nevalstiskajām organizācijām un/vai kopienas fondiem piekļuvi pašas savam e-pastam un internetam
- Vietējās pašvaldības atļauj izmantot savas telpas nevalstisko organizāciju izstādēm un/vai pasākumiem
- Dažas vietējās pašvaldības pērk nevalstisko organizāciju pakalpojumus

Vietējo pašvaldību grantu piešķiršanas aspekti:

- Granti tiek piešķirti uz konkursa pamata
- Konkursi ir vai nu vispārīgi (piemēram, nevalstiskajām organizācijām), vai arī tie ir vērsti uz īpašu jautājumu loku (piemēram, sociālo, kultūras, izglītības, u.t.t.)
- Dažām vietējām pašvaldībām ir speciāli nodalītas naudas summas kopienas filantropijai (piemēram, Utena vietējai pašvaldībai)

Vietējo pašvaldību ideoloģiskais atbalsts kopienas filantropijas veicināšanai:

- Vietējo pašvaldību amatpersonas piedalās kopienu forumos
- Vietējie politiķi iesaistās kopienas fondu aktivitātēs kā vienkārši iedzīvotāji vai pilsoņi
- Vietējās pašvaldības dažkārt ir kā iniciatori attiecīgajām sanāksmēm vai diskusijām pie apaļā galda

turpinājums

- Vietējo pašvaldību institūcijas sniedz ieguldījumu kopienas fondu kā atbilstoša partnera tēla veidošanā
- Vietējo pašvaldību institūcijas uzaicina kopienas fonda darbiniekus un valdes locekļus, lai viņi palīdzētu to dažādo struktūrvienību darbā, kā arī uzstāties dažādos semināros, tikties ar iedzīvotājiem un oficiāliem apmeklētājiem
- Vietējo pašvaldību institūcijas vienmēr deleģē savus locekļus uz kopienas fonda pasākumiem un valdes sanāksmēm par stratēģiskiem jautājumiem
- Vietējās pašvaldības sniedz ieguldījumu informācijas izplatīšanā par kopienas fondiem

PROBLĒMAS

- Vietējo pašvaldību amatpersonas ar neuzticību skatās uz visu, kas ir jauns
- Dažās vietējās pašvaldībās ir maz aktivitāšu attiecībā uz piedalīšanos un vietējās filantropijas veicināšanu
- Nepietiekama nevalstisko organizāciju kapacitāte attiecībā uz finansējuma piesaisti vai filantropijas darbības veicināšanu
- Ierobežotam vietējo pašvaldību skaitam ir laba izpratne par filantropijas vērtību un vajadzību pēc filantropijas
- Dažiem kopienas fondu biedriem – vietējo pašvaldību pārstāvjiem ir atšķirīga un/vai nepietiekama motivācija
- Mēģinājumi vēlēšanu kampaņās izmantot attiecības ar kopienas fondiem

Vietējo pašvaldību pārstāvju līdzdalības kopienas fondu attīstībā trūkumi:

- Valsts institūciju iespējas iejaukties kopienas fondu darbībā un piemērot kontroli
- Atbilstošas politikas un stratēģijas trūkums vietējā pašvaldībā attiecībā uz tās iespējamo ieguldījumu filantropijas kultūras veidošanā

Baltijas – Amerikas Partnerattiecību programmas grantu saskaņošanas programma

Kopējais programmas mērķis ir:

- *Veicināt un atbalstīt sadarbību starp nevalstiskajām organizācijām un vietējām pašvaldībām galvenokārt ar:*

  - *Līdzdalības politikas veidošanas procesa veicināšanu vietējā līmenī,*
  - *Vietējo pašvaldību grantu piešķiršanas procesa efektivitātes un caurspīdīguma palielināšanu.*

Programmas statistika:

- 1999.-2003. gados Baltijas – Amerikas Partnerattiecību programma izlietoja $173 000 grantu saskaņošanas programmai ar vietējām pašvaldībām (proporcijā 50%:50%)
- Vairāk nekā 30 vietējās pašvaldības ir jau piedalījušās šajā programmā, kas mērķē uz nevalstisko organizācijun finanšu piesaistes prasmju attīstību
- 7 vietējās pašvaldības piedalījās šajā programmā divas vai trīs reizes
- Atbalstu saņēmušās nevalstiskās organizācijas papildus saņēma vairāk nekā $5000.